

KIRKMERAK 1

SAKLI LEZZETLER

Mutfağa Felsefi Bir Yaklaşım

Laura Esquivel

Çeviri: Olcay Öztunalı

CAN

Laura Esquivel
SAKLI
LEZZETLER
MUTFAĞA FELSEFİ BİR YAKLAŞIM

Can Yayınları: 1882
Kırkmerak: 1

Íntimas suculencias, Laura Esquivel

© Laura Esquivel, 1998

İllüstrasyonlar: © F. Meléndez, 1998

© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2010

Bu eserin Türkçe yayın hakları Kalem Telif Hakları
aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar
dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.
Kapak resmi: © iStockphoto.com

1. basım: Mayıs 2010

Bu kitabın 1. baskısı 3000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Halil Beytaş

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak baskı: Türkmenler Matbaası

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaası

ISBN 978-975-07-1164-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 – 252 59 88 – 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Laura Esquivel
SAKLI
LEZZETLER
MUTFAĞA FELSEFİ BİR YAKLAŞIM

İspanyolca aslından çeviren
OLCAY ÖZTUNALI

CAN YAYINLARI

İçindekiler

Önsöz 7

Ateşin yanı başında	13
Yaşasın Tanrı! Kahrolsun Şeytan!	27
Elma çorbası	39
İki ateş arasında	47
Oaxaca'nın siyah sosu	59
Saklı lezzetler	69
Manchamanteles	87
Kutsal ekme�	97
Kestane sufflesi	103
Acı biber	113
Zayıflatan mayonez	121
Tanrı'nın dediği olsun, biz de yolumuza devam edelim!	131
Rosa Mexicano	141
Cadı anne	147
Notlar	157

Ateşin yanı başında

Hayatımın ilk yıllarını, annemin ve büyükannemin mutfağında, bu bilge kadınların girer girmez evrenin esasını oluşturan dört elementi; suyu, havayı, ateşi ve toprağı ustalıklı işleyen büyük simyacılar ve rahibelere dönüştüğünü gördüğüm mutfağın kutsal bölümünde, ateşin yanı başında geçirdim. Sanki yaptıkları bir hiçmiş, ateşin arıtıcı gücünden geçirerek dünyayı dönüştürmüyorlarmış, yememiz için hazırladıkları besinlerin saatlerce bedenimizde kalarak organizmamızı değiştirdiğini, canımızı, ruhumuzu beslediğini, bize kimlik, dil ve aidiyet kazandırdığını bilmiyorlarmış gibi alçakgönüllü bir tavırla bunu yapmaları çok şaşırtıcıydı.

Ateşin yanı başı, annemden

hayata ilişkin ilk derslerimi aldığım yerd. Sevgiyle Sato diye çağırduğumuz, köyden yeni gelmiş hizmetçi Saturnina'nın, yere düşmüş, üzerine basma saygısızlığında bulunulamayacak Mısır Tanrısı'nı içinde taşıyan mısır tanesine basmamamı ikaz ettiği yerd. Eve gelen ziyaretçilerin genellikle ağırlandığı ve dünyada olup bitenleri yeni yeni anlamaya başladığım yerd. Annemin büyükannemle, teyzemlerle ve kimi zaman da artık hayatta olmayan akrabalarla uzun uzun sohbet ettiği, ateşin büyüleyici gücünün pençesinde, her tür öyküyü, ama özellikle kadınların öykülerini dinlediğim yerd.

Daha sonra, oradan, mutfaktan bütün bütün çıkıp gitmek zorunda kaldım. Gelecekte toplumdaki yerimi almak için hazırlanmam, okumam gerekiyordu. Okul hem bilgiyle hem de sürprizlerle doluydu. İlkin, iki kere ikinin

dört ettiğini, ölülerin, taşların ve bitkilerin konuşmadığını, hayaletlerin var olmadığını, dahası Mısır Tanrısı ve diğer tanrıların, büyüye inanan ilkel insan düşüncesinin ürünü olduğunu, bilime ve akla dayanan modern dünyada yeri olmadığını öğrendim. Of! Ne çok şey öğrendim! O dönemde, hayatı mutfaktan ibaret olan biçare kadınlardan ne kadar da üstün görürdüm kendimi. Başka şeylerin yanı sıra Mısır Tanrısı'nın var olmadığını onlara öğretmeyi kimsenin üstlenmemesine üzüldüm. Kitapların ve üniversite eğitiminin evrenin gerçeğini içerdiğine inanırdım. Hem diplomam, hem de yeni filizlenmiş devrim bana başka bir dünyanın, kamu alanının kapılarını açıyordu. Kuşkusuz bu, aile ocağından büsbütün başka bir dünyaydı. Pek çoğumuz altmışlı yıllarda, diğer kadınların yüzyılın başında başlattıkları mücadeleyle dayanışma içine girdik. O sırada

SAKLI LEZZETLER

Acı Çikolata'nın yazarı Laura Esquivel'den bu kez "tenceresine sığmayan" bir kitap. Saklı Lezzetler'deki yazıların ortak noktası, yemek yapma tutkusu. Kitabın alt başlığından da anlaşılacağı gibi Esquivel, yemeğe çok farklı açılardan yaklaşıyor. Yazar mutfağın herkesi birleştirebilecek, insanın içindeki yaratıcılığı, sevgiyi ortaya koyabileceği bir ortam, hatta kendini tanıma ve anlama çabası için en uygun yer olduğunu düşünüyor. Sınırları genişledikçe acımasızlaşan bir dünyada sorunlarıyla, açmazlarıyla, acılarıyla baş başa kalan insanın yüreğini ısıtabileceği bir yer...

Mutfak aynı zamanda aşkın da mekânı, edebi konuların tartışıldığı bir kürsü, insanın yalnızlığından kurtulabileceği mükemmel bir sığınak, herhangi bir eğitim kurumundan çok daha insani, sıcak bir okul...

ISBN 978-975-07-1164-0

9 789750 711640